

Test

Fonyó Rebeka

Pécsi Tudományegyetem, Művészeti Kar

Festőművész, 2. évfolyam

Somody Péter DLA, egyetemi tanár

Az itt látható munkámon két különböző pózban álló férfi test látható egy 100 x 150 centiméteres vásznon, amit hosszú kísérletező, keresgélő, tanulmányozó folyamat előzött meg. A tavalyi szemeszter óta foglalkozom részletesen az emberi test festménybeli feldolgozásával. Naturalista, és elvonatkoztatottabb ábrázolásmóddal is próbálkoztam, csakúgy, mint sok színből, és csak egy, vagy két színből álló képekkel.

Ez, a körülbelül fél éves folyamat eredményezte tehát ezt a festményt, aminél igyekeztem az előző munkákon használt ábrázolásmódokat ötvözni. Emiatt választottam az olajfestéket a kép létrehozásához. Úgy gondoltam, hogy ezzel az anyaggal lehet a legtöbb különböző módon festeni, ez az anyag hordozza magában a legtöbb lehetőséget. Így fedezhetők fel a képen éles határú, homogén foltok, vagy éppen puha, finom, egymásba mosott átmenetek, formák is.

Van viszont egy lényeges különbség e munkám és az ezt megelőzőek között: itt egy figura helyett kettő látható. Ezt éreztem egy olyan plusz dolognak, amivel a korábbi képeimnél felmerülő hiányérzetet szándékoztam pótolni, és úgy gondolom, hogy sikerült is. A két testet igyekeztem úgy egyggyé tenni, hogy az akár egy térben valóban létrehozható formát mutasson. Terveim közt szerepelt továbbá az is, hogy a néző agyát megdolgoztassam azzal, hogy az első pillantásra nem egyértelmű forma érthetővé váljon számára.

Színek tekintetében is eltérő ez a képem. Eddig inkább meleg színeket, főleg vöröset és okkert használtam. Itt viszont úgy éreztem, hogy színváltásra is szükségem lesz ahhoz, hogy ne egy újabb próbakép legyen belőle. Továbbá nem akartam egy az emberi test színétől túlzottal elütő színnel dolgozni, így kékeket, zöldeket, és okkert használtam. Úgy érzem, hogy így könnyebben azonosítható a két külön test úgy, mint egy darab, létező térbeli forma.

A munkafolyamat első lépéseként fotókat készítettem a modellről, különböző pózokban. Erős fény- árnyék kontrasztot akartam elérni, így surló fényt használtam. Ezzel a test vonulatai, az izmok és a csontok erősen elkülönülnek. A pózokat úgy választottam, hogy ne egy idealizált embert lássak, hanem a valódi embert, aki inkább egy groteszk, szorongó, feszült testtartást vesz fel. Saját húsába markol, saját testét torzítja el.

Az elkészített képek közül nehéz volt választanom, ezért vázlatokat készítettem a lehetséges fotókról, amiket aztán üveglapon, hátulról megvilágítva egymásra helyeztem, hogy biztosan lássam, hogy melyik két póz harmonizál egymással és az elképzeléssel legjobban. Abban biztos voltam, hogy az eddigieknél nagyobb méretben szeretném elkészíteni a festményt, de a vakrámaépítésnek, és a vászon feszítésének csak a képek kiválasztása után kezdtem neki, hogy a fotókhoz leginkább illő méretarányt megtaláljam. Ilyen módon döntöttem a 100 x 150 cm mellett. Ez a kép megfestése mellett már magában is

kihívást jelentett, mert az elsők között szerepelt a saját kezűleg épített vakrámáim között. Arról nem is beszélve, hogy nagy méretben dolgoztam. Az építés megkezdése előtt félttem attól, hogy nem úgy sikerül a keret, vagy éppen a vászon feszítése, ahogy én azt szeretném, hiszen az épületeknél is kiemelt szerepe van az alapnak. Nagy örömömre, ahogy nekiálltam fűrészelni a léceket ez elmúlt. Sőt, alig vártam, hogy újabbakat építsek. Már azzal, hogy én magam készítettem el a festmény alapját, sokkal közelebb kerültem magához a képhez is. Mindezek mellett az ötvös múltam is felelevenedett, amit szintén nagyon jó dolognak érzek.

Annak ellenére, hogy hosszú előkészítő folyamat előzte meg a képet, és az eközben szerzett tapasztalataimat ötvöztem készítés közben, ezt a munkámat érzem az eddigiek közül a legfelszabadultabbnak. Ez véleményem szerint a kép méretéből is következik, hiszen ki kellett lépnem az eddigi komfortzónámból. Az üldögélve festést felváltotta egy sokkal több mozgást igénylő munkafolyamat, ami számomra sokkal nagyobb koncentrációt is jelentett.

Mindig is közelebb éreztem magamhoz a kevésbé részletező, gyorsabb, lendületes festésmódot. Ezt alkalmaztam a foltok első, vázlatos felrakásától kezdve, amihez a tölem megszokottnál nagyobb koncentráció társult. Így lehetett az, hogy a kép nagy részén elégnék éreztem az első, gyorsan felrakott festékréteget, amit néhol vastagon vittem fel a vászonra. Így az egész képet egységesebbnek is érzem. Továbbá, a festéshez szükséges testmozgás bátrabb dolgozásra is készítetett. Ezek együttvéve okozták a már említett felszabadulás-érzésem.

Kaptam viszont nem várt kritikákat is, aminek először nem feltétlenül örültem, de belátom, hogy igaz. Ez nem volt más, mint hogy a kubista festészetre jellemző vonásokat hordoz. Ezzel a stílussal sosem éreztem rokonságot, nem éreztem magaménak. Nehezen ismertem be, de valóban hasonlít. Hangsúlyoznom kell, hogy ez nem szerepelt a törekvéseim között. Éppen emiatt szerintem lényegesen más is, mint egy kubista festmény. A kompozíció nem annyira merev, szögletes, síkszerű formákból épül fel. Ez talán pont a már említett festésmódok keveréséből következett. Igaz, hogy láthatóak merevebb, síkszerű formák is, de ezek mellett komoly szerepet kapnak a finoman festett, valódi térbeliségre törekedő foltok is. Ezek mellett a célom is más volt, mint a kubista festőké, hiszen én nem szétbontani akartam egy formát négyzetekre, háromszögekre, hanem két külön formát illesztettem egybe. Ez az egybeillesztés sem felel meg a kubista céloknak, miszerint egyszerre több nézetből rakták egymásra a beállításokat. Én próbáltam két külön beállítást, testet úgy egymásba építeni, hogy az egy nagy egységet alkosson. Ezt az egységet viszont nem terveztem el pontosan előre, csak azt tudtam, hogy melyik két különböző pózban álló aktot festem meg. A végeredmény így kissé véletlenszerűen alakult, ami véleményem szerint szintén hozzájárul a kép

lendületességéhez. Ha már mindenképpen a kubizmushoz kell hasonlítanom a munkám, inkább hasonlítom azt egy kubista, jól körbejárható szoborhoz. A kritika ellenére tehát, én nem érzem annyira a közös vonásokat.

Viszont, ha már hasonlításnál tartunk, leírnám, hogy valójában kik azok az alkotók, akik hatottak rám. Az első, és talán a legfontosabb, Jenny Saville. A már sokat emlegetett megelőző folyamat épp miatta alakult úgy, ahogy, mivel a sorozat legelső tagja egy iskolai feladatról indult, miszerint válasszunk magunknak egy festőművészt, és próbáljunk az ő stílusában festeni. Én őt választottam, és a nagy igyekezetben, hogy teljesen úgy fessek, ahogy ő, sikerült találnom egy közös nevezőt az ő stílusa, és az én világom között. Ez egy számomra eléggé új irány volt, mégis nagyon jól éreztem magam benne, és próbáltam egyre inkább finomítani. Közösnek érzem még azt, hogy nem arra törekszem, hogy az embereket a lehető legszebb megjelenésükben ragadjam meg, hanem inkább kissé groteszk formájukban. Ennél a szempontnál Lucian Freud-t is meg kell említenem, hiszen ő sem rejtette el az emberek igazi valóját. Hiszen lehet, hogy az én képem egy valóságban nem létező testnek néz ki, számomra mégis ez az amorf forma sokkal valóságosabb, mint az idealizált, mindent tökéletesnek mutató festmények, fotók.

E két művész mellett Francis Bacon munkáiban fedezek fel még hasonlóságokat, viszont ezeket utólag vettem észre. Az ő munkái az előző időben nem gyakoroltak olyan hatást rám, mint a már említett művészek. Mégis úgy látom, hogy talán az ő képei előbb jutnak eszébe a nézőnek a festményem nézésekor, mint Saville és Freud munkái. Kevés olyan alkotót tudnék mondani, akinek a munkáin a groteszk annyira lenne jelen, mint Bacon esetében. A hátterek minimalizálásában is látható közös tényező. Én azért így szeretem felépíteni a képeimet, mert nagyon igaznak tartom azt, hogy a kevesebb néha több. Azonban itt is felfedezek lényeges különbségeket. Bacon előszeretettel mossa bele figuráit a háttérbe. Én ezt itt nem alkalmaztam, mert a lehető legjobban szeretném elkülöníteni a háttérrel a figuráktól, hogy az egész kép valahogy rendezettnak, tisztának tűnjön annak ellenére, hogy első ránézésre egy értelmetlen test szerepel rajta.

A leírtak következtében jött létre tehát ez a festmény, amit az eddigi munkáim közül a leginkább magaménak érzek. Ugyanakkor rengeteg lehetőséget is látok benne, amiket fel szeretnék deríteni és fejleszteni a következő munkáimon.